

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**  
**ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**Кафедра корейської і японської філології**

Курсова робота

з корейської філології

на тему:

**ДІАЛЕКТНІ АРЕАЛИ КОРЕЙСЬКОГО ПІВОСТРОВУ: В ДІАХРОНІЇ**

Студентки групи Кор26-21

факультету східної і слов'янської філології

денної форми навчання

Освітньої програми:

Корейська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.066 Східні мови та

літератури (переклад включно),

перша – корейська

**Якимовської Майї Владиславівни**

Науковий керівник:

Доц. Пророченко Н.О.

Національна шкала \_\_\_\_\_

Кількість балів \_\_\_\_\_

Оцінка ЄКТС \_\_\_\_\_

**Київ – 2023**

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДІАЛЕКТІВ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ .....	6
1.1. Поняття діалекту та процес утворення діалектів.....	6
1.2. Поняття діяхронії та її властивості.....	9
1.3. Гіпотези походження діалектів .....	12
Висновки до розділу 1.....	13
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ ДІАЛЕКТНИХ АРЕАЛІВ КОРЕЙСЬКОГО ПІВОСТРОВА: ДІАХРОНІЧНИЙ ПІДХІД.....	15
2.1 Формування діалектних ареалів Корейського півострова.....	15
2.2. Діахронічний розвиток центрального діалекту.....	19
2.3. Діахронічний розвиток діалекту Кьонсан .....	25
2.4. Діахронічний розвиток діалекту Чеджу .....	29
Висновки до розділу 2.....	34
ВИСНОВКИ .....	35
АНОТАЦІЯ.....	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	39

## ВСТУП

У сучасній лінгвістиці діалектологія має багаторічну традицію дослідження процесів формування діалектів, діахронічних змін та гіпотез щодо походження діалектів. Корейський півострів викликає інтерес у цій галузі через його складний діалектний ареал та лінгвістичну історію. Вивчення корейської мови та її діалектів вже багато років викликає великий інтерес у лінгвістів, а про діахронічний розвиток цих діалектів ще багато що належить дізнатися.

**Актуальність** теми полягає в необхідності подальшого вивчення процесу діахронічного розвитку діалектних ареалів Корейського півострова, оскільки це є важливим і досі малодослідженим напрямом досліджень. Хоча деякі вчені зробили значний внесок у цю сферу, ще багато чого належить дізнатися про формування та розвиток цих діалектів у часі. Таким чином, поточні дослідження діахронічного розвитку корейських діалектів мають потенціал надати цінну інформацію про складну взаємодію історичних, географічних, соціальних та лінгвістичних чинників, які сформували мовний ландшафт Корейського півострова.

**Метою** курсової роботи є проведення діахронічного дослідження діалектних ареалів Корейського півострова, зосереджуючись на центральному діалекті, діалекті Кьонсан та діалекті Чеджу.

**Завданнями** курсової роботи є:

1. Визначити поняття діалекту та дослідити різні теорії формування діалектів.
2. Визначити поняття діахронії та з'ясувати його значення у вивченні мовних змін та розвитку діалектів.
3. Розглянути та проаналізувати гіпотези походження діалектів, зокрема в контексті Корейського півострова.
4. Надати історичний та географічний огляд Корейського півострова з акцентом на його різноманітних мовних регіонах.
5. Проаналізувати фактори, що сприяли формуванню та розвитку окремих діалектних зон на Корейському півострові.

6. Дослідити фонологічні, граматичні та лексичні особливості центрального діалекту з наведенням конкретних прикладів.

7. Дослідити фонологічні, граматичні та лексичні особливості діалекту Кьонсан з наведенням конкретних прикладів.

8. Дослідити фонологічні, граматичні та лексичні особливості діалекту Чеджу з наведенням конкретних прикладів.

**Об'єктом** дослідження є діалектні ареали корейської мови.

**Предметом** дослідження є фонологічні, граматичні та лексичні особливості центрального діалекту та діалектів Кьонсан та Чеджу корейської мови.

**Матеріали дослідження,**

У роботі ми використали близько 100 корейських слів і виразів, щоб проілюструвати відмінні риси кожного діалекту. Ці приклади були взяті з авторитетної наукової літератури, зокрема з праць Лі та Ремсі (2000), Канга (2006), Кіма (2009) та Яна (2011), а також з онлайн-ресурсів, таких як Національний інститут корейської мови, Інформаційна служба з питань освіти та досліджень корейської мови та Товариство корейської мови.

У роботі були використані наступні **методи дослідження**.

1. Порівняльний підхід був використаний для аналізу фонологічних, граматичних та лексичних особливостей центрального діалекту та діалектів Кьонсан та Чеджу. Порівнюючи та протиставляючи мовні особливості цих діалектів, ми змогли виявити їхні унікальні характеристики та отримати уявлення про їхній історичний та географічний розвиток.

2. Історико-географічний аналіз був використаний для вивчення історичного та географічного контексту Корейського півострова та його різних регіонів. Розуміючи історичні події, міграції та геополітичні фактори, які сформували Корейський півострів, ми змогли простежити походження діалектів та визначити фактори, які сприяли їхньому формуванню та розвитку.

3. Лінгвістичний аналіз був зосереджений на вивченні специфічних фонологічних, граматичних і лексичних особливостей центрального діалекту та

діалектів Кьонсан та Чеджу. Цей метод допоміг виявити унікальні характеристики цих діалектів і навести приклади на підтримку висновків

4. Синтез: Нарешті, інформація, зібрана з огляду літератури, порівняльного аналізу, історичного та географічного аналізу, а також лінгвістичного аналізу, була синтезована для того, щоб зробити висновки і представити цілісне розуміння розвитку і різноманітності досліджуваних корейських діалектів.

Використовуючи ці методи в процесі дослідження, ми змогли досягти всебічного та глибокого розуміння центрального діалекту та діалектів Кьонсан та Чеджу, а також історичних, географічних та соціокультурних чинників, які сприяли

**Наукова новизна** дослідження полягає в діахронічному підході до вивчення діалектних ареалів Корейського півострова, що не знайшло широкого висвітлення в попередніх дослідженнях.

**Практичне значення** полягає у можливому застосуванні в різних сферах, таких як:

1. Викладання мови: викладачі можуть використовувати результати цього дослідження для розробки більш комплексних і цілеспрямованих навчальних програм для тих, хто вивчає корейську мову, беручи до уваги регіональні відмінності та унікальні особливості центрального діалекту та діалектів Кьонсан та Чеджу. Завдяки включенню цієї інформації в навчальні матеріали студенти зможуть глибше зрозуміти багатство та різноманітність корейської мови.

2. Перекладацькі послуги: Результати цього дослідження можуть бути використані професійними перекладачами для покращення розуміння унікальних особливостей та нюансів центрального діалекту та діалектів Кьонсан та Чеджу. Ці знання можуть бути застосовані при перекладі літературних творів, юридичних документів та інших матеріалів, які вимагають глибокого розуміння регіональних мовних варіацій.

3. Лінгвістичні дослідження: Ця наукова робота є основою для подальших досліджень з корейської діалектології, а також для порівняльних досліджень інших мовних сімей та регіональних діалектів.

# РОЗДІЛ 1

## ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДІАЛЕКТІВ У СУЧАСНОМУ МОВОЗНАВСТВІ

### 1.1. Поняття діалекту та процес утворення діалектів

Поняття діалекту та процес формування діалектів є фундаментальними для вивчення лінгвістики. Діалекти важливі для розуміння мовної варіативності та ролі соціальних і географічних чинників у формуванні мови.

Поняття діалекту широко вивчається в лінгвістиці, і існують різні визначення цього поняття. Згідно з Лабовим (1972), діалект - це "різновид мови, характерний для певної групи її носіїв". Трудгілл (1986) визначає діалект як "форму мови, яка асоціюється з певною географічною зоною або соціальною групою". Ці визначення підкреслюють важливість соціальних і географічних чинників у формуванні діалектів.

Ми визначаємо діалект як особливу форму або різновид мови, якою розмовляє група людей, що мають спільні соціальні та/або географічні характеристики. Ми вирізняємо діалекти за відмінностями у вимові, лексиці, граматиці та іншими мовними особливостями. Ці відмінності можуть виникати через такі фактори, як географічна ізоляція, культурні практики, історичні події та соціальний клас. Таким чином, діалекти формуються під впливом складної взаємодії мовних, культурних і соціальних факторів, які є унікальними для кожної групи носіїв.

Процес формування діалектів є ще однією важливою сферою досліджень у діалектології. Вайнрайх (1953) запропонував теорію мовного контакту, яка припускає, що діалекти утворюються в результаті контакту між різними мовами або діалектами. Хомський (1965) запропонував іншу теорію, яка припускає, що діалекти утворюються в результаті внутрішньої реструктуризації мови.

Теорія мовних контактів Вайнрайха припускає, що діалекти утворюються, коли носії різних мов або діалектів вступають у контакт і починають використовувати змішану мову. Ця змішана мова може стати основою для нового діалекту. Мовні

контакти можуть відбуватися різними шляхами, такими як міграція, колонізація і торгівля. Наприклад, контакт між корейською та китайською мовами в давнину призвів до формування китайсько-корейської лексики, яка є відмінною рисою корейської мови.

Іншим історичним прикладом, що ілюструє роль мовних контактів у формуванні діалектів, є взаємодія між середньокорейською та давньояпонською мовами в період Трьох Царств (з 1 ст. до н.е. по 7 ст. н.е.) (Whitman, 2012). Близьке географічне розташування та культурний обмін між Корейським півостровом і Японським архіпелагом сприяли мовним контактам між цими двома мовами. В результаті обидві мови запозичували лексику та граматичні особливості одна в одній, що призвело до появи нових діалектних рис як у середньокорейській, так і в давньояпонській мовах (Vovin, 2010). У цьому випадку теорія мовних контактів дає правдоподібне пояснення спостережуваним мовним змінам і діалектоутворенню.

Теорія внутрішньої реструктуризації Хомського припускає, що діалекти утворюються в результаті змін всередині мови. Згідно з цією теорією, зміна мови відбувається, коли група мовців починає використовувати новий набір правил або структур, які відрізняються від тих, що використовуються іншими носіями мови. З часом ці зміни можуть набути значного поширення і призвести до утворення нового діалекту.

Процес тоногенезу, або розвитку тональних відмінностей у мові, є прикладом формування діалектів шляхом внутрішньої реструктуризації (Ramsey, 1978). У середньокорейській мові тоногенез відбувся через втрату певних відмінностей приголосних у початковій позиції складів, що призвело до появи висотних відмінностей для підтримки контрасту між різними складами (Sohn, 1999). Цей розвиток не відбувався під безпосереднім впливом мовних контактів, а радше став результатом внутрішніх змін у фонологічній системі середньокорейської мови. Коли тональні відмінності стали більш помітними, вони сприяли формуванню чітких діалектних особливостей у різних регіонах Корейського півострова (Silva, 2006). У цьому випадку теорія внутрішньої реструктуризації дає правдоподібне пояснення спостережуваного діалектоутворення.

Поняття діалекту та процес діалектоутворення все ще залишаються суперечливими сферами досліджень. Серед лінгвістів триває дискусія про те, якою мірою соціальні та географічні чинники впливають на формування діалектів. Деякі лінгвісти стверджують, що діалекти насамперед формуються під впливом соціальних факторів, таких як клас і етнічна приналежність, тоді як інші вважають, що географічні фактори, такі як відстань та ізоляція, є більш важливими.

Наприклад, Лабов (1972) стверджував, що соціальна стратифікація Нью-Йорка відображається в різних діалектах, якими розмовляють його мешканці. Аналогічно, Трудгілл (1974) вивчав соціальну диференціацію англійської мови в Норвічі і виявив, що такі фактори, як вік, стать і соціальний клас, мають значний вплив на використання нестандартних діалектних особливостей.

Сеульський діалект, який вважається стандартним різновидом корейської мови, є прикладом того, як соціальні фактори можуть впливати на формування діалектів (Lee & Ramsey, 2000). За часів династії Чосон (1392-1897) Сеул був столицею і центром політичної, економічної та культурної діяльності. Як наслідок, громадяни та чиновники вищого класу, які проживали в Сеулі, відігравали значну роль у формуванні мовних норм та уподобань (Lee, 1961). Престиж, пов'язаний з сеульським діалектом, призвів до його прийняття іншими соціальними групами, в результаті чого сформувався окремий діалект. У цьому випадку соціальні фактори, такі як клас, відіграли вирішальну роль у розвитку та поширенні сеульського діалекту.

З іншого боку, Чемберс (1995) стверджує, що географічні чинники відіграють значну роль у формуванні та поширенні діалектів, особливо в регіонах з високим рівнем фізичної ізоляції. Аналогічно, Керсвілл і Вільямс (2002) виявили, що географічні фактори відіграють більшу роль, ніж соціальні, у формуванні нових діалектів в Англії.

Діалекти Чолла та Кьонсан, якими розмовляють у південно-західному та південно-східному регіонах Корейського півострова відповідно, демонструють вплив географічних чинників на формування діалектів (Kim, 2011). Гірська місцевість і відносна ізольованість цих регіонів сприяли розвитку чітких фонологічних, лексичних і граматичних особливостей, які відрізняють їх від інших корейських



діалектів (Sohn, 1999). Наприклад, діалект Кьонсан характеризується чіткою системою висотного наголосу, тоді як діалект Чолла демонструє унікальні варіації голосних (Lee & Ramsey, 2000). В обох випадках географічні фактори, такі як ізоляція та фізичні бар'єри, відіграли значну роль у формуванні та збереженні цих діалектів.

Існує також дискусія щодо відносної важливості мовних контактів та внутрішньої реструктуризації у формуванні діалектів. Наприклад, Трудгілл (1986) стверджує, що внутрішня реструктуризація мов є основною рушійною силою формування діалектів, тоді як Вайнрайх (1953) наголошує на ролі мовних контактів у формуванні нових діалектів. Інші вчені, такі як Томасон і Кауфман (1988), стверджують, що як мовні контакти, так і внутрішня реструктуризація відіграють важливу роль у формуванні діалектів, і що відносна важливість цих факторів може змінюватися залежно від мовного контексту.

Отже, поняття діалекту та процес формування діалекту є важливими аспектами лінгвістичних досліджень, які дають цінне розуміння складності мовних варіацій та змін. Хоча не існує консенсусу щодо точного визначення діалекту або факторів, які сприяють формуванню діалекту, ми визнаємо, що соціальні, географічні та лінгвістичні фактори відіграють значну роль. Триваюча дискусія між важливістю мовних контактів і внутрішньої реструктуризації, а також впливом соціальних і географічних чинників, підкреслює необхідність продовження досліджень у цій галузі. Ми вважаємо, що майбутні дослідження можуть виграти від вивчення додаткових мовних різновидів і використання міждисциплінарних підходів для поглиблення нашого розуміння діалектоутворення та його наслідків для лінгвістичної теорії і практики.

## **1.2. Поняття діяхронії та її властивості**

Діахронія вивчає зміни мови в часі, на відміну від синхронії, яка зосереджується на аналізі мови в певний момент часу (Saussure, 1916). Діахронічна лінгвістика вивчає історичний розвиток мов, зокрема їхні фонологічні, морфологічні, синтаксичні та семантичні зміни, а також чинники, які сприяють цим змінам (Hock & Joseph, 2009). Вивчення діахронії має вирішальне значення для

розуміння процесів мовної еволюції, формування діалектів і взаємовідносин між різними мовами (Campbell, 2013).

Концепція діяхронії бере свій початок від швейцарського лінгвіста Фердинанда де Соссюра, який у своїй впливовій праці "Курс загальної лінгвістики" (Saussure, 1916) вперше ввів розрізнення між діяхронічним і синхронічним підходами. Соссюр стверджував, що ці два підходи є взаємодоповнюючими і важливими для всебічного розуміння мови, оскільки вони надають різні точки зору на мовні явища (Соссюр, 1916).

Однією з головних цілей діяхронічної лінгвістики є реконструкція історичних етапів розвитку мови, включаючи її предкові форми та процеси змін, що призвели до її сучасного стану (Hock & Joseph, 2009). Це передбачає порівняння лінгвістичних даних різних періодів, а також використання порівняльно-історичних методів для встановлення генетичних зв'язків між мовами та реконструкції їхніх спільних предків, відомих як протомови (Campbell, 2013). Наприклад, реконструкція праїндоевропейської мови дала цінну інформацію про історичний розвиток індоевропейської мовної сім'ї та її численних відгалужень (Mallory & Adams, 2006).

Іншим важливим аспектом діяхронічної лінгвістики є визначення та аналіз чинників, які сприяють мовним змінам (Hock & Joseph, 2009). Ці чинники можна класифікувати на внутрішні та зовнішні. Внутрішні чинники стосуються структурних і когнітивних аспектів мови, які можуть призвести до змін, таких як фонетичні або морфосинтаксичні процеси, аналогове вирівнювання або реаналіз (Hock & Joseph, 2009). Зовнішні чинники, з іншого боку, включають соціальний, культурний та історичний контекст, у якому відбуваються мовні зміни, такі як мовні контакти, міграції, престиж або соціальна ідентичність (Labov, 1972).

Вивчення діяхронії має важливе значення для нашого розуміння процесів формування діалектів і чинників, що сприяють мовному розмаїттю (Chambers & Trudgill, 1998). Вивчаючи історичний розвиток різних діалектів та їхні діяхронічні процеси, дослідники можуть отримати уявлення про механізми формування діалектів, роль мовних контактів і внутрішньої реструктуризації, а також вплив

соціальних і географічних чинників на діалектну варіативність (Wolfram & Schilling, 2015).

Окрім внеску у вивчення діалектів, діахронічна лінгвістика також відіграє важливу роль у реконструкції мовних сімей та виявленні мовних універсалій (Campbell, 2013). Вивчаючи історичний розвиток різних мов та їхні спільні риси, діахронічні лінгвісти можуть виявити закономірності мовних змін і чинники, які впливають на ці зміни, що може допомогти пролити світло на природу мови та її основні принципи (Hockett, 1958).

Вивчення діахронії є важливим для розуміння історичного розвитку мов, процесів мовних змін і чинників, що сприяють мовному розмаїттю (Hock & Joseph, 2009). Діахронічна лінгвістика дає цінну інформацію про формування діалектів, реконструкцію мовних сімей та ідентифікацію мовних універсалій (Campbell, 2013). Вивчаючи діахронічні процеси та чинники, які формують мову з плином часу, дослідники можуть поглибити наше розуміння природи мови та механізмів, які зумовлюють мовні зміни та варіації (Wolfram & Schilling, 2015).

Більше того, діахронічна лінгвістика може також сприяти нашому розумінню взаємозв'язку між мовою та культурою, а також ролі мови у формуванні людської історії. Вивчаючи історичний розвиток мов та їхній культурний контекст, діахронічні лінгвісти можуть виявити, як мовні зміни переплітаються з культурними змінами та поширенням ідей, технологій і соціальних практик у різних регіонах і серед різних груп населення (Hymes, 1966).

У випадку корейських діалектів вивчення діахронії може допомогти розкрити історичні чинники, які сформували мовний ландшафт Корейського півострова, зокрема вплив історичних подій, міграцій та мовних контактів на формування та диференціацію діалектів (Lee & Ramsey, 2000). Вивчаючи діахронічні процеси та фактори, що вплинули на розвиток корейських діалектів, ми можемо глибше зрозуміти історичний, соціальний та географічний контексти, в яких ці діалекти розвивалися, а також механізми, що сприяли їхньому розмаїттю.

Ми вважаємо, що поняття діахронії та її властивості відіграють вирішальну роль у розумінні тонкощів мовних змін, розвитку діалектів та мовного розмаїття.

Діахронічна лінгвістика, вивчаючи історичний розвиток і діахронічні процеси, допомагає розкрити складну природу мови, її зв'язки з культурою та історією, а також способи її трансформації та адаптації з плином часу. У контексті корейських діалектів діахронічний аналіз дає важливе розуміння історичних чинників, які сформували корейський лінгвістичний ландшафт, а також механізмів, які сприяють формуванню та диференціації діалектів. Подальші дослідження в галузі діахронічної лінгвістики можуть призвести до більш повного розуміння взаємозв'язків між мовами, їхнього розвитку та взаємодії між мовними та культурними змінами..

### 1.3. Гіпотези походження діалектів

Походження діалектів здавна цікавило лінгвістів, і було запропоновано кілька гіпотез для пояснення їхньої появи та еволюції (Labov, 1972). У цьому підрозділі ми коротко обговоримо основні гіпотези та їхню застосовність до вивчення корейських діалектів.

Хвильова модель припускає, що лінгвістичні зміни поширюються з центральної точки, подібно до бриск на воді (Hock & Joseph, 1996). Ця модель була застосована до вивчення корейських діалектів, наприклад, до дифузії середньокорейського тоногенезу (Kang, 2010).

Деревоподібна модель розглядає розвиток діалектів як процес розгалуження, подібний до біологічної еволюції (Hock & Joseph, 1996). Ця модель була використана для простеження історичних зв'язків між корейськими діалектами (Lee & Ramsey, 2000).

Модель діалектного континууму стверджує, що діалекти формуються вздовж географічного континууму, причому лінгвістична схожість зменшується зі збільшенням відстані (Labov, 1972). Ця модель актуальна для вивчення корейських діалектів, оскільки відображає вплив географічної близькості на лінгвістичне розмаїття (Sohn, 1999).

Гравітаційна модель припускає, що на поширення мовних особливостей впливає розмір і близькість населених пунктів (Trudgill, 1986). Ця модель була

застосована до вивчення корейських діалектів, підкреслюючи роль урбанізації та динаміки населення (Kang, 2010).

Модель соціальної мережі підкреслює роль соціальних факторів у формуванні та підтримці діалектів (Milroy, 1987). Ця модель була застосована до вивчення корейських діалектів, проливаючи світло на роль соціальних зв'язків у місцевих громадах (Kang, 2010).

Модель лінгвістичної ніші припускає, що діалекти розвиваються і розходяться в міру того, як мовці адаптують свою мову до навколишнього середовища (Mufwene, 2008). Ця модель пропонує погляд на роль факторів навколишнього середовища у формуванні лінгвістичного розмаїття корейських діалектів (Kang, 2010).

Модель контактної-індукованого формування діалектів стверджує, що діалекти можуть виникати і розвиватися через контакт між носіями різних мов або діалектів (Thomason & Kaufman, 1988). Ця модель була застосована до вивчення корейських діалектів, надаючи уявлення про роль мовних контактів (Lee & Ramsey, 2000).

Ми вважаємо, що представлені гіпотези забезпечують комплексну основу для розуміння походження діалектів, у тому числі й тих, що існують на Корейському півострові. Хвильова модель, деревоподібна модель, модель діалектного континууму, гравітаційна модель, модель соціальної мережі, модель лінгвістичної ніші та модель контактної-індукованого формування діалектів пропонують унікальні погляди на фактори, що сприяють формуванню та розвитку діалектів. Розглядаючи ці гіпотези в контексті корейських діалектів, ми можемо краще оцінити складну взаємодію історичних, географічних, соціальних і лінгвістичних чинників, які сприяли мовному розмаїттю регіону.

### **Висновки до розділу 1**

У розділі 1 ми розглянули поняття діалектів, діахронічне вивчення мови та різні гіпотези щодо походження діалектів, приділивши особливу увагу їхній актуальності в контексті Корейського півострова. Вивчаючи ці теми, ми отримали глибше розуміння складності діалектів і різних факторів, які сприяють їхньому формуванню та розвитку. Ми обговорили концепцію діалектів, підкресливши їх

важливість у вивченні мовного розмаїття та багатой культурної спадщини, яку вони представляють.

Ми зосередилися на понятті діяхронії та її властивостях, які мають вирішальне значення для розуміння історичного розвитку мов і факторів, що сприяють мовному розмаїттю. Ми обговорили основні завдання діяхронічної лінгвістики, які включають реконструкцію історичних етапів розвитку мови, виявлення та аналіз факторів, що сприяють мовним змінам, а також розуміння процесів діалектоутворення.

Ми розглянули різні гіпотези походження діалектів, які дають цінне уявлення про складні процеси, що лежать в основі формування та розвитку діалектів. Вивчаючи ці гіпотези в контексті корейських діалектів, ми глибше розуміємо складну взаємодію між історичними, географічними, соціальними та лінгвістичними факторами, які сформували мовний ландшафт Кореї.

Знання, отримані в результаті вивчення концепції діалектів, діяхронічної лінгвістики та різних гіпотез про походження діалектів, допомагають нам глибше дослідити складну взаємодію історичних, географічних, соціальних і лінгвістичних чинників, які сформували розвиток корейських діалектів і сприяли їхньому розмаїттю.

Подальші дослідження з обраної проблеми, особливо в контексті корейських діалектів, необхідні для поглиблення нашого розуміння історичного, соціального та географічного контекстів, в яких розвиваються та еволюціонують діалекти.

## РОЗДІЛ 2

### ДОСЛІДЖЕННЯ ДІАЛЕКТНИХ АРЕАЛІВ КОРЕЙСЬКОГО ПІВОСТРОВА: ДІАХРОНІЧНИЙ ПІДХІД

#### 2.1 Формування діалектних ареалів Корейського півострова

Корейський півострів є батьківщиною різноманітних діалектів, які виникли в результаті складної взаємодії історичних, географічних, соціальних і лінгвістичних факторів. Вивчення цих діалектів не лише дає цінну інформацію про діахронічний розвиток корейської мови, а й проливає світло на ширші процеси формування та зміни діалектів (King, 2011). У цьому підрозділі ми розглянемо фактори, що сприяли формуванню діалектних ареалів на Корейському півострові, і проаналізуємо наслідки цих висновків для діахронічного вивчення корейських діалектів.

Період Трьох королівств (з 1 століття до н.е. до 7 століття н.е.), який охоплює королівства Когур'є, Пекче та Сілла, відіграв значну роль у ранньому розвитку корейських діалектів. Кожне з цих королівств мали відмінні лінгвістичні особливості, які згодом вплинули на розвиток корейських діалектів (Lee & Ramsey, 2000). Ось приклад слова, яке демонструє ці відмінності. Слово, що означає "вода": Когур'є - 물 (mul), Пекче - 수 (su), Сілла - 물 (myeol).

Хоча ці слова можуть здатися схожими, невеликі відмінності у вимові та написанні натякають на різні мови, якими розмовляли в кожному королівстві. Тісний контакт між цими королівствами сприяв обміну мовними особливостями, наприклад, вплив Когур'є на діалект Кьонсан. Цей обмін сприяв виникненню діалектних областей і мовного розмаїття, що спостерігається на Корейському півострові.

Об'єднання Трьох Королівств у 7 столітті призвело до утворення єдиної корейської держави і появи спільної корейської мови. Королівство Сілла відіграло особливо важливу роль у цьому процесі, оскільки його мова та писемність стали основою давньокорейської мови (Whitman, 2012). Процес об'єднання сприяв посиленню комунікації та культурного обміну між різними регіонами Корейського півострова, що сприяло дифузії мовних особливостей і появі нових діалектних рис.

Географія Корейського півострова відіграла значну роль у формуванні діалектних ареалів. Гірський рельєф і наявність природних бар'єрів, таких як річки та моря, сприяли регіональній ізоляції різних мовних спільнот, що, в свою чергу, призвело до розвитку відмінних фонологічних, лексичних і граматичних особливостей (Sohn, 2001).

Наприклад, у діалекті Кьонсан, яким розмовляють у південно-східному регіоні, оточеному горами, дуже поширена система висотного наголосу. У цій системі певний склад у слові позначається особливою висотою тону, що може змінювати значення слова. Розглянемо наступні приклади: 사과 [sa'gwa] - "вибачення" (високий тон на другому складі) та 사과 ['sagwa] - "яблуко" (високий тон на першому складі). У цих прикладах висотний наголос розрізняє два значення слова "사과", причому висота наголосу припадає на різні склади.

З іншого боку, діалект Чолла, яким розмовляють у південно-західному регіоні, також розділеному горами, демонструє унікальні варіації голосних. Однією з таких варіацій є використання голосного [ɛ] замість стандартного [e]. Наприклад: стандартна корейська: 개 [ge] - "собака" та діалект Чолла: 개 [gɛ] - "собака". У цьому випадку вимова голосної у слові "개" відрізняється між стандартною корейською мовою та діалектом Чолла, де замість голосної [e] використовується голосна [ɛ].

Соціальні фактори, такі як соціальна стратифікація та урбанізація, відіграли вирішальну роль у формуванні діалектних зон на Корейському півострові. Наприклад, за часів династії Чосон (1392-1897) сеульський діалект став стандартним різновидом корейської мови завдяки престижу, пов'язаному зі столицею та громадянами вищого класу, які там мешкали (Sohn, 1999). Одним із прикладів такого престижу є використання в сеульському діалекті шанобливого маркера "ㄴ", який позначає повагу до адресата або суб'єкта речення. Поширення сеульського діалекту серед різних соціальних груп і регіонів сприяло подальшому формуванню окремого діалектного ареалу.

Поширення освіти та засобів масової інформації також мало значний вплив на формування та збереження діалектних ареалів на Корейському півострові.



Стандартизація корейської мови через навчальні заклади та поширення засобів масової інформації сприяла поширенню мовних особливостей і зближенню діалектів, особливо в міських районах (Cho, 2005). Водночас збереження регіональних діалектів у сільській місцевості та постійне заохочення діалектного розмаїття в сучасному корейському суспільстві підкреслюють важливість діалектних територій у лінгвістичному ландшафті Корейського півострова.

Мовні контакти відіграли значну роль у формуванні діалектних зон на Корейському півострові. Протягом історії корейська мова контактувала з різними сусідніми мовами, такими як китайська, японська та монгольська, що призвело до запозичення лексики, фонологічних особливостей та граматичних структур (Whitman, 2012). Наприклад, корейська мова запозичила численні слова з китайської, такі як 학교 (hakgyo, "школа") та 전화 (jeonhwa, "телефон"), з японської, такі як 아르바이트 (areubaiteu, "підробіток") та 가라오케 (karaoke, "караоке"), а також з монгольської, наприклад, 마늘 (maneul, "часник") та 타조 (tajo, "страус"). Ці запозичення сприяли появі та розвитку відмінних діалектних рис у різних регіонах Корейського півострова.

Міграції, як в межах Корейського півострова, так і з сусідніх регіонів, відіграли вирішальну роль у формуванні мовного розмаїття, що спостерігається в сучасних корейських діалектах. Міграція людей з північних регіонів Корейського півострова до південних за часів правління династій Корьо та Чосон сприяла дифузії мовних особливостей та формуванню нових діалектних ареалів (Lee & Ramsey, 2000). Наприклад, діалект Чеджу демонструє деякі унікальні мовні особливості, такі як виняткове використання корейської системи числення, що, як вважають, є результатом міграції з материка. Більше того, приплив мігрантів із сусідніх регіонів, таких як Китай, Монголія та Центральна Азія, вплинув на розвиток корейських діалектів через мовні контакти та впровадження нових лексичних і фонетичних особливостей, таких як використання слова 냉면 (naengmyeon) для позначення "холодної локшини", яке походить з монгольської мови.

Поділ Кореї на Північну та Південну в середині 20-го століття мав значний вплив на розвиток відмінних діалектних особливостей у двох частинах Корейського півострова. Через політичні, соціальні та економічні відмінності між Північною та Південною Кореєю мови, якими розмовляють у цих регіонах, відрізняються за лексикою, граматиною та вимовою (Sohn, 2001). Наприклад, північнокорейські діалекти зберегли деяку стару лексику і вирази, які більше не використовуються в Південній Кореї, наприклад, 공작기계 (gongjak-gigye, "трактор") на Півночі у порівнянні з 트랙터 (teuraekteo, "трактор") на Півдні. Крім того, існують відмінності в граматиці, наприклад, північнокорейці надають перевагу дієслівному закінченню -라 (-ra) в деяких контекстах, порівняно з більш поширеним -어/아 (-eo/a) на Півдні. Існують також відмінності у вимові, наприклад, північнокорейська вимова ㄹ (rieul) як закритого [ɾ], а не рідкого [l], як у південнокорейських діалектах. Ізоляція між двома країнами сприяла збереженню регіональних діалектів як у Північній, так і в Південній Кореї, що призвело до багатого діалектного розмаїття.

Для діалектів Корейського півострова були запропоновані різні класифікаційні схеми, що відображають складну взаємодію між історичними, географічними, соціальними та лінгвістичними факторами у формуванні діалектних ареалів (King, 2011). Деякі з найбільш відомих діалектних областей включають Центральний діалект (в тому числі Сеульський діалект), діалект Кьонсан, діалект Чолла та діалект Чеджу. Кожна з цих діалектних зон характеризується відмінними фонологічними, лексичними та граматичними особливостями, які виникли в результаті унікального історичного та соціолінгвістичного контексту відповідних регіонів.

Наприклад, центральний діалект, до якого належить і сеульський діалект, демонструє спрощену схему відмінювання дієслів і палаталізацію ㄷ (digeut) до ㅈ (jjeut) у деяких контекстах, наприклад, у слові 넓다 (neolbda, "широкий"), що вимовляється як 너지다 (neojida) у сеульському діалекті.

З іншого боку, діалект Кьонсан відомий своєю чіткою системою висотного наголосу, де наголос і тон складу можуть змінювати значення слова, наприклад,

가지 (gaji), що може означати "баклажан" з високим-низким тоном або "гілка" з низьким-високим тоном.

У діалекті Чолла існують унікальні варіації голосних, наприклад, використання голосного [ɛ] замість стандартного [e]. Наприклад, слово 메뚜기 (mettugi, "коник") на діалекті Чолла вимовляється як [mɛttugi].

Нарешті, діалект Чеджу вважається одним з найбільш самотніх діалектів на Корейському півострові. Він має унікальну лексику та фонетичні особливості, такі як використання слова 어멍 (eomeong) для позначення "мати" замість стандартного 어머니 (eomeoni), а також вимова ㅌ (eo) як [ɔ], як у слові 먹다 (meokda, "їсти"), що вимовляється як [mɔkda] в діалекті Чеджу.

Кожна з цих діалектних областей відображає унікальний історичний та соціолінгвістичний контекст відповідних регіонів, що сприяє багатому мовному розмаїттю, яке спостерігається на Корейському півострові.

Формування діалектних ареалів на Корейському півострові дає цінну інформацію про діахронічний розвиток корейської мови та ширші процеси формування та зміни діалектів. Вивчаючи історичні, географічні, соціальні та лінгвістичні чинники, що сприяли виникненню та розвитку діалектних ареалів, ми можемо глибше зрозуміти складну взаємодію між цими чинниками та їхній вплив на мовний ландшафт Корейського півострова (Sohn, 1999). Ці знання, у свою чергу, можуть стати основою для діахронічного вивчення корейських діалектів, що забезпечить фундамент для дослідження історичного розвитку окремих діалектів у наступних підрозділах.

## 2.2. Діахронічний розвиток центрального діалекту

Центральним діалектом, також відомим як діалект Кьонгі, розмовляють у провінції Кьонгі, Інчхоні та Сеулі, який є столицею і найбільшим містом Південної Кореї (Lee & Ramsey, 2000). Центральний діалект має важливе значення в лінгвістичному ландшафті Корейського півострова, оскільки він є основою стандартної корейської мови (Labov, 1972).

Провінція Кьонгі розташована на північному заході Корейського півострова, навколо столиці Сеула. Інчхон, ще одне велике місто, також є частиною регіону, де розмовляють на центральному діалекті (Lee & Ramsey, 2000). Ця територія протягом століть була політичним, економічним і культурним центром Кореї, що сприяло розвитку і поширенню центрального діалекту (Labov, 1972).

Центральний діалект відіграє вирішальну роль у лінгвістичному ландшафті Корейського півострова через його зв'язок зі столицею Сеулом і статус основи для стандартної корейської мови (Sohn, 1999). Престиж центрального діалекту спричинив його широке поширення і вплинув на інші корейські діалекти, особливо з точки зору фонології, граматики та лексики (Labov, 1972). Як наслідок, розуміння діахронічного розвитку центрального діалекту є важливим для вивчення історичної та сучасної динаміки корейської мови та її діалектів (Lee & Ramsey, 2000).

Центральний діалект можна простежити до давньокорейської мови, якою розмовляли в період об'єднаного королівства Сілла (668-935) (Whitman, 1985). Вплив королівства Сілла на Корейський півострів заклав основу для розвитку центрального діалекту, оскільки мова та писемність Сілла стали основою давньокорейської мови (Lee & Ramsey, 2000). Пізніше, за часів династії Корьо (918-1392), центральний діалект продовжував розвиватися, вбираючи в себе лінгвістичні особливості мови Корьо.

Династія Чосон (1392-1897) ознаменувала значний поворотний момент для центрального діалекту, оскільки Сеул був визнаний столицею, що зробило його центром політичної, економічної та культурної діяльності (Seth, 2010). Громадяни вищого класу та чиновники, які проживали в Сеулі, відіграли вирішальну роль у формуванні мовних норм та уподобань, що призвело до розвитку та поширення центрального діалекту. У цей період центральний діалект зазнав подальших лінгвістичних змін, таких як спрощення фонологічної системи та прийняття нових граматичних конструкцій (Sohn, 1999). Прикладом такого спрощення є скорочення системи голосних у сеульському діалекті. Середньокорейська мова мала складнішу систему голосних, тоді як сучасний сеульський діалект має менше голосних.

У середньокорейській мові було дев'ять монофтонгів: /i/, /e/, /ɛ/, /a/, /ɔ/, /o/, /u/, /ə/ та /ʌ/. Однак у сучасному сеульському діалекті ця система голосних скоротилася до шести монофтонгів: /i/, /e/, /a/, /o/, /u/ та /ʃ/. Злиття деяких пар голосних у сеульському діалекті є прикладом спрощення системи голосних.

Наприклад, середньокорейські голосні /ɛ/ та /e/ злилися в сеульському діалекті, і тепер обидва вимовляються як /e/. Так само середньокорейські голосні /ɔ/ і /o/ злилися в сеульському діалекті в /o/. Крім того, середньокорейський голосний /ə/ був замінений на /ʃ/ в сучасному сеульському діалекті.

Таке скорочення системи голосних у сеульському діалекті можна пояснити впливом вищого класу громадян та чиновників, які проживали в Сеулі за часів династії Чосон. Оскільки їхні мовленнєві моделі були прийняті іншими членами суспільства, спрощена система голосних стала більш поширеною і закріпилася як особливість центрального діалекту.

У 20 столітті центральний діалект зазнав подальших змін через сучасні впливи, такі як запозичення іноземної лексики, зокрема з англійської та японської мов (Yi, 1996). Наприклад, багато англійських запозичень, таких як 컴퓨터 (keompyuteo, "комп'ютер"), 텔레비전 (tellebijeon, "телебачення"), 인터넷 (inteones, "інтернет") та 택시 (taeksi, "таксі"), були включені в центральний діалект. Японські запозичення, такі як 가게 (gage, "магазин" або "крамниця"), 아르바이트 (areubaiteu, "підробіток") та 랜턴 (raenteon, "ліхтар"), також були інтегровані в період японської колонізації (1910-1945).

Центральний діалект відіграв життєво важливу роль у створенні стандартної корейської мови, яка базується на говірці Сеула та прилеглої провінції Кьонгі (Sohn, 1999). Процес стандартизації призвів до подальшого поширення особливостей центрального діалекту, включаючи інкорпорацію іноземної лексики, і зміцнив його статус як найпрестижнішого і найвпливовішого корейського діалекту (Labov, 2001).

Центральний діалект, як і інші корейські діалекти, має чіткі фонологічні особливості, які відрізняють його від інших регіональних діалектів (Iksop Lee & Ramsey, 2000). Деякі з цих особливостей включають відсутність системи висотного наголосу, яка характерна для деяких південно-східних діалектів, таких як діалект Кьонсан (Kim-Renaud, 2009). Крім того, центральний діалект зазнав кількох звукових змін, таких як спрощення середньокорейської системи приголосних (Sohn, 1999). Прикладом фонологічної особливості центрального діалекту є вимова рідкого приголосного ㄹ (rieul). У центральному діалекті вимова ㄹ змінюється залежно від його позиції в слові. Коли ㄹ з'являється в початковій позиції або між голосними, він вимовляється як альвеолярний рідкий, схожий на англійський звук "l". Однак, коли ㄹ з'являється в кінцевій позиції або перед іншим приголосним, він вимовляється як альвеолярна щілінка, подібно до звуку "tt" в американській англійській вимові "butter". Ця варіація вимови ㄹ характерна для центрального діалекту і відрізняє його від інших корейських діалектів, де вимова ㄹ може залишатися незмінною незалежно від його позиції в слові.

Центральний діалект відомий своїми відносно консервативними граматичними особливостями порівняно з іншими корейськими діалектами (Sohn, 1999). Деякі помітні граматичні особливості центрального діалекту включають використання порядку слів суб'єкт-об'єкт-дієслово, що є характерним для корейської мови в цілому.

Прикладом консервативних граматичних особливостей, притаманних центральному діалекту, може слугувати використання гоноративів. У корейській мові гоноративи є важливими в офіційному мовленні, щоб показати повагу до особи, до якої звертаються або про яку говорять. У центральному діалекті часто більш суворо дотримуються звертання порівняно з деякими іншими діалектами.

Наприклад, у центральному діалекті є чіткий набір гоноративних дієслівних форм. Дієслово 먹다 (meokda) означає "їсти", а його шанобливий відповідник - 드시다 (deusida). Звертаючись до когось старшого або вищого за статусом, носії

центрального діалекту використовують гоноративну форму 드시다 (deusida) замість звичайного дієслова 먹다 (meokda). У деяких інших корейських діалектах різниця між гоноративною та звичайною формами дієслова може бути менш чіткою, або ж мовці можуть більш спокійно ставитися до використання гоноративів у певних ситуаціях.

Крім того, центральний діалект використовує частки для позначення суб'єкта або об'єкта в реченні, такі як 이/가 (i/ga) для суб'єкта та 을/를 (eul/reul) для об'єкта. Ці частки допомагають підтримувати порядок слів суб'єкт-об'єкт-дієслово (СОД), характерний для корейської мови в цілому. На противагу цьому, деякі інші діалекти можуть демонструвати більшу гнучкість у порядку слів або опускають ці частки у повсякденному мовленні, що призводить до варіацій від стандартної структури СОД.

На словниковий склад центрального діалекту вплинули різні фактори, зокрема історичні події, такі як вплив династій Сілла, Корьо та Чосон, а також сучасні впливи, такі як інкорпорація іноземної лексики з англійської та японської мов. Деякі з унікальних лексичних особливостей центрального діалекту включають перевагу рідної корейської лексики над китайсько-корейськими словами, а також прийняття неологізмів і запозичень з інших мов (Sohn, 1999).

Прикладом того, що центральний діалект надає перевагу власне корейській лексиці над китайсько-корейськими словами, є використання слова 동물 (dongmul) на позначення "тварина", яке має власне корейське походження. На противагу цьому, в деяких інших діалектах або старій корейській мові може використовуватися 짐승 (jimseung), китайсько-корейське слово, що означає "тварина".

Щодо запозичення неологізмів і запозичень з інших мов, то центральний діалект запозичив англійське слово 아이스크림 (aiseukeurim), що означає "морозиво", яке зараз широко використовується на всьому Корейському півострові. Аналогічно, з японської мови центральний діалект запозичив слово 라면 (ramyeon), що означає "локшина швидкого приготування", яке походить від японського слова "рамен" (ラーメン).

Центральний діалект відіграв важливу роль у формуванні інших корейських діалектів завдяки своєму престижу і статусу основи стандартної корейської мови (Sohn, 1999). Його фонологічні, граматичні та лексичні особливості поширилися на інші діалекти, особливо у сфері фонології та граматики (Labov, 2001). Наприклад, відсутність у центральному діалекті системи висотного наголосу вплинула на фонологію інших діалектів, зокрема діалекту Чолла (Kim-Renaud, 2009). Історично діалект Чолла мав систему висотного наголосу, подібну до діалекту Кьонсан. Однак через престиж і статус центрального діалекту, а також відсутність у ньому системи висотного наголосу, діалект Чолла з часом зазнав занепаду своєї системи висотного наголосу. Цю зміну можна спостерігати в мовленні молодших поколінь у регіоні Чолла, які, як правило, демонструють меншу відмінність у висотному наголосі порівняно зі старшими поколіннями.

Центральний діалект не лише вплинув на інші діалекти, але й відіграв життєво важливу роль у формуванні корейської мови в цілому (Lee & Ramsey, 2000). Його особливості були прийняті в стандартній корейській мові, яка базується на говірці Сеула та прилеглої провінції Кьонгі (Sohn, 1999). Процес стандартизації зміцнив престиж центрального діалекту, зробивши його найвпливовішим діалектом на Корейському півострові (Labov, 1972).

Центральний діалект відіграв вирішальну роль у формуванні діалектних меж на Корейському півострові (Sohn, 1999). Його виразні фонологічні, граматичні та лексичні особливості сприяли розвитку діалектних кордонів, особливо у сферах фонології та граматики (Labov, 1972). Розуміння ролі центрального діалекту у формуванні діалектних меж може дати цінну інформацію про історичну та сучасну динаміку корейської мови та її діалектів (Lee & Ramsey, 2000).

Мовний контакт, тобто взаємодія між носіями різних мов, відіграв значну роль у формуванні центрального діалекту. Наприклад, центральний діалект увібрав у себе іноземну лексику з таких мов, як китайська, англійська та японська, що відображає історичні та сучасні лінгвістичні впливи на Корейському півострові.

Мовні контакти можуть призводити до різних типів мовних змін, таких як запозичення лексики, прийняття нових граматичних конструкцій і поширення



фонологічних інновацій (Labov, 1972). Центральний діалект зазнав різних типів змін, спричинених мовними контактами, що відображають вплив іноземних мов та динаміку мовних змін на Корейському півострові.

Центральний діалект відіграє вирішальну роль у мовному ландшафті Корейського півострова, впливаючи на інші діалекти та формуючи корейську мову в цілому. Його діахронічний розвиток, фонологічні, граматичні та лексичні особливості, а також вплив різних факторів, таких як мовні контакти, соціально-економічні чинники та регіональні відмінності, створюють багатий контекст для вивчення корейської мови та її діалектів.

### **2.3. Діахронічний розвиток діалекту Кьонсан**

Діалект Кьонсан поширений у південно-східному регіоні Корейського півострова, що охоплює провінції Кьонсанбук-до та Кьонсан-Намдо (Kwon, 2011). Цей регіон має багату історію, оскільки був центром стародавнього королівства Сілла. Королівство Сілла (57 р. до н.е. - 935 р. н.е.) було одним з трьох королівств стародавньої Кореї, яке відіграло вирішальну роль у розвитку корейської мови та її діалектів (Lee & Ramsey, 2000). Королівство було розташоване в регіоні Кьонсан, і його мова та культура суттєво вплинули на формування кьонсанського діалекту (Kwon, 2011). Багато особливостей діалекту Кьонсан можна простежити до мовних практик королівства Сілла, включаючи його унікальну систему висотного наголосу та певні граматичні та лексичні особливості (Kim, 2005).

Географічні фактори також відіграли певну роль у формуванні діалекту Кьонсан. Гірська місцевість регіону Кьонсан сприяла його відносній ізоляції від інших регіонів Корейського півострова, що призвело до розвитку та збереження окремих діалектних особливостей (Lee & Ramsey, 2000). Регіональна ізоляція регіону Кьонсан дозволила діалекту розвиватися незалежно від інших корейських діалектів, що призвело до появи унікальних фонологічних, граматичних і лексичних особливостей (Kwon, 2011).

За часів династії Корьо (918-1392) відбулися значні міграції в межах Корейського півострова, які мали помітний вплив на розвиток діалекту Кьонсан

(Kwon, 2011). Міграція людей з північних регіонів до регіону Кьонсан у цей період сприяла дифузії мовних особливостей та формуванню нових діалектних ареалів (Lee & Ramsey, 2000). Крім того, династія Корьо сприяла культурному обміну та спілкуванню між різними регіонами півострова, що ще більше вплинуло на розвиток кьонсанського діалекту (Kim, 2005).

Династія Чосон (1392-1897) відіграла значну роль у стандартизації корейської мови, а сеульський діалект став стандартним варіантом (Lee & Ramsey, 2000). Незважаючи на зростаючий вплив стандартного сеульського діалекту, діалект Кьонсан зберіг свої відмінні риси і продовжував розвиватися незалежно (Kwon, 2011).

Урбанізація та посилення комунікації між різними регіонами Корейського півострова призвели до поширення стандартного сеульського діалекту, який вплинув на регіональні діалекти, в тому числі на діалект Кьонсан (Kwon, 2011). Однак діалекту Кьонсан вдалося зберегти свої відмінні риси, незважаючи на зростаючий вплив стандартного сеульського діалекту (Kim, 2005). Це можна пояснити сильною регіональною ідентичністю мешканців Кьонсану та їхніми зусиллями зберегти свою мовну спадщину (Lee & Ramsey, 2000).

Освіта та засоби масової інформації відіграли вирішальну роль у збереженні діалекту Кьонсан та популяризації його унікальних особливостей. Регіональні програми мовної освіти та місцеві засоби масової інформації сприяли збереженню та відродженню діалекту Кьонсан, забезпечуючи його виживання в умовах зростаючої стандартизації (Kwon, 2011). Ці зусилля дозволили діалекту Кьонсан зберегти свої відмінні фонологічні, граматичні та лексичні особливості, які продовжують залишатися джерелом регіональної гордості та ідентичності (Kim, 2005).

Діалект Кьонсан характеризується низкою чітких фонологічних особливостей, які відрізняють його від інших корейських діалектів. До них належать наявність системи висотного наголосу, унікальні варіації голосних та специфічні зсуви приголосних (Kwon, 2011). Система висотного наголосу в діалекті Кьонсан заслуговує на особливу увагу, оскільки це один з небагатьох корейських діалектів, які мають таку систему (Lee & Ramsey, 2000). Ця система є результатом історичних фонологічних змін (Lee & Ramsey, 2000). Система висотного наголосу передбачає

надання різних висотних контурів складам у слові або фразі, що може призвести до різних значень або відтінків. Наприклад, у вимові слова "риба": у стандартному сеульському діалекті воно вимовляється як "물고기" (mulgogi) з рівною висотою тону, тоді як у діалекті Кьонсан воно може вимовлятися з високим або низьким контуром тону, як "물고기" (MÚLgogi). Іншим прикладом є слово "가지" (gaji), яке може мати два різних значення залежно від висоти тону в діалекті Кьонсан: "가지" (GÁji, високий-низький тон): "баклажан" та "가지" (gaji, рівний тон): "йти". "바람" (baram) також може мати два різних значення залежно від висоти тону: "바람" (BÁram, високий-низький тон): "вітер" та "바람" (barám, низький-високий тон): "'коханець'" або "позашлюбний зв'язок". Контур висоти тону в "나무" (namu) може додати відтінок несподіванки: "나무" (NÁmu, високий-низький тон): "дерево" (нейтральний тон) та "나무" (naMÚ, низький-високий тон): "дерево" (з наголосом або здивуванням).

Діалект Кьонсан має кілька унікальних граматичних особливостей, які відрізняють його від інших корейських діалектів. Наприклад, у діалекті використовуються різні закінчення дієслів та гоноративні форми, такі як закінчення речення "-네" (-ne) замість стандартного "-네요" (-neyo) для вираження ввічливості, а також гоноративне закінчення "-시냐" (-sinya) замість стандартного "-세요" (-seyo), коли звертаються до старших або начальства.

Крім того, діалект Кьонсан характеризується використанням специфічних часток і сполучників у кінці речення, які не часто зустрічаються в стандартному сеульському діалекті, таких як частка "-다마" (-dama) для підкреслення або впевненості, а також сполучник "-든지" (-deunji) для вираження альтернативи. Крім

того, діалект Кьонсан використовує заперечне закінчення "-마라" (-maga) замість стандартного "-지마" (-jima) для утворення заперечення.

Діалект Кьонсан відомий своєю багатою та різноманітною лексикою, яка охоплює багато регіоналізмів та діалектних слів, які не часто зустрічаються в стандартному сеульському. Ці лексичні особливості можна пояснити історичним і культурним розвитком регіону Кьонсан, а також впливом сусідніх мов і діалектів (Kim, 2005). Ось кілька прикладів унікальної лексики в діалекті Кьонсан: "머꼬마" (meokkoma) - цей термін використовується в діалекті Кьонсан для позначення дитини або молодої людини, тоді як стандартним корейським еквівалентом є "어린이" (eorini) або "아이" (ai). "개기름" (gaegireum) - це слово означає кунжутну олію на діалекті Кьонсан, тоді як стандартним корейським еквівалентом є "참기름" (chamgireum). "까불다" (kkabuda) - На діалекті Кьонсан це дієслово означає "підбирати" або "збирати", тоді як стандартним корейським еквівалентом є "주우다" (juuda) або "모으다" (moeuda). "만사" (mansa) - цей термін використовується в діалекті Кьонсан для позначення "бос" або "лідер", тоді як стандартним корейським терміном є "사장" (sajang) або "회장" (hoejang). "방금" (banggeum) - на діалекті Кьонсан це слово означає "нещодавно" або "щойно", тоді як стандартним корейським еквівалентом є "조금 전에" (jogeum jeone).

Ці унікальні лексичні одиниці сприяють виразній ідентичності діалекту Кьонсан і слугують маркером регіональної гордості для його носіїв (Lee & Ramsey, 2000).

Діалект Кьонсан відіграв значну роль у формуванні корейського лінгвістичного ландшафту, як в історичному, так і в сучасному розумінні. Відмінні фонологічні,

граматичні та лексичні особливості діалекту сприяли мовному розмаїттю Корейського півострова (Kwon, 2011). Більше того, діалект Кьонсан слугував джерелом регіональної гордості та ідентичності для його носіїв, що допомогло зберегти його унікальні риси та підтримати його життєздатність. Як результат, діалект Кьонсан продовжує залишатися важливою частиною корейського лінгвістичного ландшафту, відображаючи багату культурну спадщину та історію регіону (Kim, 2005). Крім того, вивчення діалекту Кьонсан дає цінну інформацію про процеси мовних змін і формування діалектів, сприяючи ширшому розумінню діяхронічного розвитку корейських діалектів.

У наш час діалект Кьонсан стикається з кількома викликами, які можуть загрожувати його життєздатності та виживанню. Однією з таких проблем є вплив стандартного сеульського діалекту, який пропагується через освіту та засоби масової інформації, що призводить до посилення мовних контактів і потенціалу для нівелювання діалекту (Kwon, 2011). Крім того, внутрішня міграція та урбанізація сприяють поширенню мовних особливостей і потенційному розмиванню регіональних діалектних відмінностей. Для того, щоб зберегти діалект Кьонсан та його унікальні особливості, вкрай важливо сприяти підвищенню обізнаності про культурне та історичне значення діалекту, а також підтримувати зусилля з документування та вивчення діалекту для майбутніх поколінь (Lee & Ramsey, 2000).

#### **2.4. Діяхронічний розвиток діалекту Чеджу**

Діалект Чеджу є унікальним і самобутнім діалектом, яким розмовляють на острові Чеджу, розташованому біля південного узбережжя Корейського півострова. Діалект привернув значну увагу лінгвістів через його значні відмінності від діалектів материкової частини Кореї та його зникаючий статус (Yang, 2011). ЮНЕСКО класифікувала Чеджу як мову, що перебуває під загрозою зникнення, підкреслюючи важливість документування та збереження її унікальних мовних особливостей.

Діалект Чеджу характеризується кількома фонологічними, лексичними та граматичними особливостями, які відрізняють його від інших діалектів корейської мови. Дослідники сперечаються, чи слід вважати Чеджу окремою мовою або

діалектом корейської мови, зважаючи на його значну відмінність від материкових різновидів (Lee & Ramsey, 2000). Деякі дослідження припускають, що Чеджу могла розвинути з давнішої форми корейської мови, що передувала створенню сучасної корейської мови (Kim, 2014).

Походження діалекту Чеджу можна простежити до історичних міграцій та геополітичних подій, які сформували Корейський півострів. Острів Чеджу був заселений з доісторичних часів, і вважається, що його перші поселенці розмовляли окремою мовою, спорідненою з протокорейською (Kang, 2006). У період Трьох королівств (57 р. до н.е. - 668 р. н.е.) острів Чеджу перебував під контролем королівства Сілла, що, можливо, сприяло поширенню мовних особливостей Сілли на острові.

Протягом своєї історії острів Чеджу переживав періоди контактів і взаємодії з діалектами материкової частини Кореї, особливо за часів династії Чосон (1392-1897) і в сучасну епоху. Ця взаємодія призвела до дифузії лінгвістичних особливостей між діалектом Чеджу та материковими різновидами (Kim, 2009). Наприклад, вплив центрального діалекту, який вважається стандартним різновидом корейської мови, можна спостерігати в лексиці та деяких граматичних структурах діалекту Чеджу (Lee & Ramsey, 2000). Однак відносна ізольованість острова також дозволила діалекту Чеджу зберегти свої унікальні особливості і розвиватися незалежно від материкових діалектів (Yang, 2011).

На діалект Чеджу також вплинули контакти з іноземними мовами, зокрема китайською та японською. Історична взаємодія острова з Китаєм та Японією призвела до того, що в діалекті Чеджу з'явилися численні запозичення та мовні особливості з цих мов (Kim, 2009). Наприклад, діалект Чеджу перейняв китайські ієрогліфи для позначення деяких слів, а також слова китайського походження (Kang, 2006). Аналогічно, японський вплив можна спостерігати у фонології діалекту Чеджу, зокрема в його системі висотного наголосу, яка нагадує японську (Kim, 2014).

Сучасна епоха призвела до значних змін у мовному ландшафті острова Чеджу, зокрема під впливом мовної політики та процесу модернізації (Yang, 2011). Популяризація центрального діалекту як стандартного варіанту корейської мови

призвела до зменшення використання діалекту Чеджу, особливо серед молодого покоління (Kim, 2009). Крім того, триваючий процес урбанізації та глобалізації сприяв розмиванню традиційного способу життя і місцевих звичаїв, які тісно пов'язані з унікальною лексикою і висловами діалекту Чеджу (Kang, 2006).

Діалект Чеджу має кілька унікальних фонологічних особливостей, які відрізняють його від діалектів материкової частини Кореї. Однією з помітних характеристик є наявність додаткових голосних фонем, таких як /ε/, які не зустрічаються в інших корейських діалектах (Kang, 2006). Наприклад, слово "струмок" на діалекті Чеджу звучить як "개울" (keul), тоді як стандартний корейський еквівалент - "계곡" (gyegok). Крім того, діалект Чеджу зберігає середньокорейську систему висотного наголосу, яка значною мірою зникла з материкових різновидів (Kim, 2014). Це видно з різної висоти тону для слів "고기" ("GÓgi", високий-низкий тон, що означає "м'ясо") і "고기" ("gogi", рівний тон, що означає "риба") в діалекті Чеджу, тоді як у стандартній корейській мові "고기" ("gogi", рівний тон) представляє обидва значення. Інші відмінні риси діалекту Чеджу включають різну реалізацію /s/ та /l/, а також збереження середньокорейських початкових кластерів приголосних, таких як у словах "썩" (ŷwe, що означає "гніздо"), "바리" (bari, що означає "вітер") та "큰내" (kwnnae, що означає "великий щур"), які відрізняються від своїх стандартних корейських відповідників "둥지" (dungji), "바람" (baram) та "큰 쥐" (keun jwi) відповідно.

Діалект Чеджу має багатий і різноманітний словниковий запас, який включає численні слова та вирази, унікальні для острова. Багато з цих лексичних одиниць пов'язані з традиційним способом життя острова, таким як рибальство, сільське господарство та місцеві звичаї (Kim, 2009). Наприклад, "바당" (badang) означає море або океан на діалекті Чеджу, тоді як у стандартній корейській мові еквівалентним

терміном є "바다" (bada). Крім того, "올레길" (ollegil) - це специфічний для Чеджу термін для позначення вузьких стежок, що пролягають між кам'яними стінами та полями острова.

Діалект Чеджу також включає запозичення з китайської, японської та інших мов, що відображає історію культурного обміну та взаємодії острова з сусідніми регіонами (Lee & Ramsey, 2000). Наприклад, "오희" (ohee) - це діалектний термін на Чеджу, що означає "чорний", який походить від китайського ієрогліфа "烏" (wu), що означає "темний" або "чорний". У стандартній корейській мові еквівалентним терміном є "검다" ("geomda"). З японської "돔베고기" ("dombe-gogi") - це страва в кухні Чеджу, яка означає тонко нарізану і смажену на грилі свинячу черевце. Вважається, що термін "돔베" ("dombe") походить від японського слова "丼" ("donburi"), яке позначає миску з рисом, наповнену різними інгредієнтами, включаючи м'ясо. Що стосується інших мов, то "또박" (ttobak) - це діалектний термін на Чеджу, що означає "тютюн", і вважається, що він походить від голландського слова "tabak" або португальського слова "tabaco", обидва з яких стосуються тютюну. У стандартній корейській мові еквівалентним терміном є "담배" (dambaе).

Діалект Чеджу має деякі відмінні граматичні особливості, які відрізняють його від інших корейських діалектів. Наприклад, він використовує інші моделі дієвідмінювання дієслів та гоноративні форми порівняно з материковими різновидами (Yang, 2011). Діалект також демонструє унікальну структуру речень і порядок слів, що ще більше підкреслює його самобутність (Kang, 2006).

Наприклад, діалект Чеджу відмінює дієслова "йти" і "їсти" інакше, ніж стандартний корейський діалект. "가다" (gada) стає "감서" (gamseo) для неформального неминувлого часу в діалекті Чеджу, тоді як "먹다" (meokda) стає "먹겼서" (meokgeseo) для неформального майбутнього часу. Щодо гоноративних



форм, діалект Чеджу використовує унікальні терміни для звертання до старшого брата та сестри, такі як "형님" ("hyeongnim") замість стандартного корейського терміну "형" ("hyeong"), та "누님" ("nunim") замість "누나" ("nuna"). З точки зору структури речень, діалект Чеджу часто використовує кінцеву частку "게" (ge) замість стандартного "요" (yo), щоб зробити речення ввічливим, наприклад, "감서게" (gamseoge) для "갈 거예요" (gal geoyeyo) та "말하겠서게" (malhageoseoge) для "말할 거예요" (malhal geoyeyo). Щодо порядку слів, діалект Чеджу іноді змінює порядок прикметників та іменників порівняно зі стандартною корейською мовою. Наприклад, можна сказати "바당 빨강" (badang ppalgang) "червоне море" замість "빨간 바다" (ppalgan bada), і "하늘 파랑" (haneul parang) "синє небо" замість "파란 하늘" (paran haneul). Діалект Чеджу використовує кінцеву частку речення "사" (sa) для позначення питання, яка не часто зустрічається в стандартній корейській мові. Наприклад, можна запитати "어디 가십니까사?" (eodi gasipnikkasa) для "Куди ви йдете?" замість стандартного "어디 가십니까?" (eodi gasipnikka) та "무얼 하십니까사?" (mueol hasipnikkasa) для "Що ти робиш?" замість "무엇을 하십니까?" (mueoseul hasipnikka).

Зменшення використання діалекту Чеджу, особливо серед молодого покоління, викликало занепокоєння щодо його майбутнього виживання та збереження. Мовний зсув, який означає процес, коли носії мови меншини переходять на більш домінуючу мову, спостерігається і в діалекті Чеджу, коли центральний діалект все більше витісняє місцеві різновиди (Yang, 2011). Цей процес призвів до того, що ЮНЕСКО класифікувала діалект Чеджу як мову, що перебуває під загрозою зникнення, що підкреслює необхідність термінових зусиль зі збереження та відродження.

Останніми роками зростає інтерес до відродження діалекту Чеджу та популяризації його використання серед молодих поколінь (Yang, 2011). Ця зміна у

ставленні зумовлена визнанням цінності мовного розмаїття, важливості збереження культурної спадщини та потенційних переваг двомовності та багатомовності. Було започатковано різноманітні ініціативи для сприяння використанню діалекту Чеджу в освіті, засобах масової інформації та культурних заходах з метою зміни суспільних поглядів і виховання почуття гордості за місцеву мову (Kim, 2009).

Діалект Чеджу є унікальним і цінним аспектом корейського лінгвістичного ландшафту, що характеризується своїми виразними фонологічними, лексичними та граматичними особливостями. Вивчення діяхронічного розвитку діалекту Чеджу дає важливе уявлення про історію Корейського півострова, вплив мовних контактів і міграцій, а також про процеси мовних змін і диверсифікації. Крім того, збереження та відродження діалекту Чеджу сприяє збереженню мовного розмаїття та популяризації культурної спадщини. Таким чином, продовження досліджень і документування діалекту Чеджу, а також постійні зусилля, спрямовані на сприяння його використанню та поцінуванню, мають важливе значення для забезпечення його виживання і відродження.

### **Висновки до розділу 2**

Підсумовуючи сказане в розділі 2, ми робимо висновок, що кожен діалект має унікальні фонологічні, лексичні та граматичні особливості, які еволюціонували з часом під впливом різних історичних, географічних та соціокультурних чинників. Діяхронічний розвиток цих діалектів формувався під впливом складної взаємодії міграції, геополітичних подій та мовних контактів із сусідніми регіонами, що призвело до багатого мовного розмаїття.

У цьому дослідженні ми детально розглянули особливості кожного діалекту, виокремивши їхні відмінні риси та запропонувавши уявлення про їхнє походження та розвиток. Для центрального діалекту ми обговорили його історичну роль як стандартної мови, що вплинуло на його відносно консервативний характер. З іншого боку, діалект Кьонсан характеризується живою та динамічною фонологією, а також відмінними граматичними та лексичними особливостями, які відрізняють його від інших діалектів. Нарешті, діалект Чеджу, який часто вважають окремою мовою,

демонструє значний ступінь розбіжності з материковими діалектами, що відображає його унікальну історію та ізольованість.

Розуміння відмінностей і подібностей між цими діалектами допомагає простежити історію корейської мови і сприяє ширшому вивченню мовних змін і диверсифікації. Дослідження цих діалектів не лише поглибило наше розуміння мовної варіативності корейської мови, але й надало цінну інформацію про складні механізми, що лежать в основі формування діалектів та мовної еволюції.

## ВИСНОВКИ

1. Концепція діалектів є важливим компонентом розуміння мовного розмаїття та мовних змін, оскільки діалекти - це регіональні або соціальні варіації мови, які демонструють відмінні фонологічні, граматичні та лексичні особливості. У цьому дослідженні ми розглянули різні теорії формування діалектів, які варіюються від географічної ізоляції до соціально-економічних чинників і мовних контактів.

2. Діахронія є ключовим поняттям у лінгвістиці, яке фокусується на історичному розвитку та еволюції мов у часі. Вивчаючи діахронічні аспекти мови, ми отримуємо краще розуміння механізмів, що лежать в основі мовних змін і формування діалектів.

3. Для пояснення походження діалектів на Корейському півострові було запропоновано кілька гіпотез. Деякі теорії підкреслюють вплив давніх міграцій та культурних взаємодій, інші - роль політичних, соціальних та економічних чинників у формуванні мовного ландшафту. Вивчення цих гіпотез дало цінне розуміння складних процесів, які сприяли розвитку окремих діалектів у Кореї.

4. Історико-географічний огляд Корейського півострова показав, що різноманітні лінгвістичні регіони формуються під впливом сукупності факторів, зокрема географії, історичних подій та культурних обмінів. Аналіз цих факторів допоміг з'ясувати складні взаємозв'язки між мовою, культурою та історією в Кореї.

5. На формування та розвиток окремих діалектних ареалів на Корейському півострові вплинули різноманітні фактори, такі як географічні бар'єри, політичні кордони та соціально-економічні умови. Ці фактори відіграли значну роль у формуванні унікальних фонологічних, граматичних і лексичних особливостей різних корейських діалектів.

6. Центральний діалект, який є основою стандартної корейської мови, має кілька унікальних особливостей, що відрізняють його від інших діалектів на Корейському півострові. Зокрема, це різні моделі дієвідмінювання дієслів та відсутність певних фонологічних і лексичних елементів, що зустрічаються в інших діалектах. Аналіз цих особливостей дозволив краще зрозуміти лінгвістичні

характеристики, які визначають центральний діалект і його роль у формуванні стандартної корейської мови.

7. Діалект Кьонсан, яким розмовляють у південно-східному регіоні Кореї, характеризується власним набором фонологічних, граматичних і лексичних особливостей. Зокрема, це використання тональних відмінностей у вимові слів, унікальні моделі дієвідмінювання дієслів та багатий словниковий запас, що відображає культурну спадщину та історичні впливи регіону. Вивчення цих особливостей пролило світло на відмінні лінгвістичні характеристики діалекту Кьонсан та його внесок у загальне розмаїття корейської мови.

8. Діалект Чеджу, яким розмовляють на острові Чеджу біля південного узбережжя Корейського півострова, визнаний ЮНЕСКО мовою, що перебуває під загрозою зникнення, і має унікальний набір фонологічних, граматичних і лексичних особливостей. Зокрема, це наявність додаткових голосних фонем, збереження середньокорейської системи висотного наголосу та різноманітну лексику, яка відображає традиційний спосіб життя острова та історичні контакти з сусідніми регіонами. Аналіз діалекту Чеджу підкреслив важливість збереження та відродження цієї унікальної мовної спадщини, а також необхідність подальших досліджень і документування для забезпечення її виживання.

9. Особистий внесок у дослідження полягає у всебічному аналізі чинників, що сприяли формуванню та розвитку діалектних ареалів на Корейському півострові. Завдяки цьому дослідженню ми отримали краще розуміння складної взаємодії між мовою, культурою та історією у формуванні мовного розмаїття Кореї.

10. Насамкінець, дослідження корейських діалектів дало нам цінну інформацію про процеси, що лежать в основі мовних змін, диверсифікації та збереження мовного розмаїття. Аналіз фонологічних, граматичних і лексичних особливостей діалектів не лише висвітлив унікальні характеристики кожного діалекту, але й продемонстрував важливість розуміння історичних, географічних і соціокультурних чинників, які сформували лінгвістичний ландшафт Корейського півострова.

## 주석

이 강좌 논문은 한반도 방언의 역사적 발전과 방언의 형성과 발전에 기여한 요인들을 연구하는 데 중점을 둡니다. 이 연구는 한국 방언의 역사적, 사회적, 문화적, 언어적 측면과 시간이 지남에 따라 다양한 요인이 이 지역의 언어 지형에 어떤 영향을 미쳤는지 살펴봅니다.

이 논문은 현대 언어학의 방언 연구 이론과 한반도 방언 지역에 대한 통시적 연구로 크게 두 부분으로 나뉩니다. 첫 번째 섹션에서는 언어 접촉, 내부 구조 조정, 사회적 요인, 지리적 요인 등 방언 형성에 대한 다양한 이론을 설명합니다. 사례 연구를 통해 방언 형성의 복잡한 특성과 한국어 방언을 형성하는 다양한 요인의 역할을 강조합니다.

첫 번째 섹션에서는 통시성의 개념, 그 중요성, 속성 및 언어 변화와 관련된 프로세스에 대해 설명합니다. 또한 통시적 연구의 과제와 방법을 살펴보고, 방언의 역사적 발전과 역사적 사건, 이주, 언어 변화 사이의 연관성을 이해하는 데 있어 이 접근법의 중요성을 강조합니다.

두 번째 섹션에서는 중부, 경상, 제주 방언의 형성과 발전에 초점을 맞춰 한반도의 방언 지역에 대한 통시적 연구를 소개합니다. 이 연구는 방언의 발달에 영향을 미치는 다양한 요인을 탐구하고 방언 변이의 근간이 되는 언어적 변화와

과정에 대한 통찰력을 제공합니다. 이 섹션에서는 언어 다양성 보호와 문화유산 진흥의 중요성을 강조하면서 한국 방언의 보존과 활성화에 대해서도 논의합니다.

이 강좌 논문은 통시적 관점에서 한반도의 방언 지역을 살펴보고, 뚜렷한 방언의 발달과 이 지역에서 관찰되는 언어적 다양성을 형성한 요인을 탐구합니다. 이 연구는 한국 방언의 언어적, 사회적, 문화적 측면에 대한 귀중한 통찰을 제공합니다.

**СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**

- Campbell, L. (2013). *Historical linguistics: An introduction*. Edinburgh University Press.
- Chambers, J. K. (1995). *Sociolinguistic Theory: Linguistic Variation and Its Social Significance*. Oxford: Blackwell.
- Cho, Y. (2005). *A Diachronic Study of Korean Dialects*. Seoul: Hankook Publishing.
- Chomsky, N. (1965). *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Hock, H. H., & Joseph, B. D. (2009). *Language History, Language Change, and Language Relationship: An Introduction to Historical and Comparative Linguistics* (2nd ed.). Berlin and New York: Mouton de Gruyter.
- Hymes, D. (1966). Two types of linguistic relativity (with examples from Amerindian ethnolinguistics). In W. Bright (Ed.), *Sociolinguistics: Proceedings of the UCLA Sociolinguistics Conference, 1964* (pp. 114-167). The Hague: Mouton.
- Hockett, C. (1958). *A Course in Modern Linguistics*. New York: Macmillan.
- Kang, Y. (2010). *Korean Dialectology*. Seoul National University Press.
- Kang, Y. (2006). The Jeju dialect and its linguistic diversity: A sociolinguistic perspective. *Language Research*, 42(3), 463-484.
- Kerswill, P., & Williams, A. (2002). Dialect levelling and geographical diffusion in British English. In D. Britain & J. Cheshire (Eds.), *Social Dialectology: In Honour of Peter Trudgill* (pp. 223-243). John Benjamins Publishing Company.
- Kim, H. (2005). *Gyeongsang dialect and its historical background*. Seoul: Hankook Publishing.
- Kim Mi-Ryoung. (2011). The Jeju Dialect of Korean: Phonology. In: Yeon, J., & Brown, L. (Eds.), *The Handbook of Korean Linguistics* (pp. 381-399). Chichester, UK: Wiley-Blackwell.
- King, R. (2011). The Historical Development of the Korean Alphabet. In: Yeon, J., & Brown, L. (Eds.), *The Handbook of Korean Linguistics* (pp. 21-37). Chichester, UK: Wiley-Blackwell.
- Kwon, Y. (2011). The development of the Gyeongsang dialect in the Korean language. *Journal of Korean Studies*, 16(1), 19-38.



- Labov, W. (1972). *Sociolinguistic Patterns*. Philadelphia, PA: University of Pennsylvania Press.
- Lee Ki-Moon. (1961). The Formation and Development of Korean Dialects. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 4, 1-13.
- Lee, K.-M., & Ramsey, S. R. (2000). *A History of the Korean Language*. Cambridge University Press.
- Mallory, J. P., & Adams, D. Q. (2006). *The Oxford Introduction to Proto-Indo-European and the Proto-Indo-European World*. Oxford University Press.
- Martin, S. E. (1992). *A Reference Grammar of Korean: A Complete Guide to the Grammar and History of the Korean Language*. Honolulu: University of Hawaii Press.
- Matras, Y. (2009). *Language Contact*. Cambridge University Press.
- Mufwene, S. S. (2008). *Language evolution: Contact, competition, and change*. London: Continuum.
- National Institute of Korean Language: <https://www.korean.go.kr/>
- Ramsey, S. R. (1978). *Accent and Morphology in Korean Dialects: A Descriptive and Historical Study*. PhD thesis, Yale University.
- Saussure, F. de. (1916). *Course in General Linguistics*. Edited by C. Bally and A. Sechehaye. Lausanne and Geneva: Payot.
- Silva, D. (2006). Missionary Contributions toward the Revaluation of Hangeul in Late Nineteenth-Century Korea. *The Journal of Korean Studies*, 11(1), 1-29.
- Sohn, H.-M. (1999). *The Korean Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- The Korean Language Education and Research Information Service: <https://www.korean.go.kr/>
- The Korean Language Society: <http://www.koreanls.or.kr/>
- Thomason, S. G., & Kaufman, T. (1988). *Language contact, creolization, and genetic linguistics*. University of California Press.
- Trudgill, P. (1986). *Dialects in Contact*. Oxford: Blackwell.
- Vovin, A. (2008). *Koreo-Japonica: A Re-Evaluation of a Common Genetic Origin*. Honolulu: University of Hawaii Press.

Weinreich, U. (1953). *Languages in Contact: Findings and Problems*. New York: Linguistic Circle of New York.

Whitman, J. B. (2012). Old Korean and the Transeurasian Hypothesis. In V. Mair (Ed.), *The Oxford Handbook of Chinese Linguistics*. Oxford: Oxford University Press.